

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VI. Objectiones contra Prædestinationem post prævisa merita
factam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

ad Simplicianum, circa quem non solum nihil retractat, sed doctrinam illic traditam laudat: quæ latè prosequitur Vasquez hic, Disputatione 89. cap. 7.

V. Aliis D. Augustini testimoniis probatur electio post prævisa merita.

Eodem modo loquitur S. Augustinus de voluntate præstanti, & puniendi.

VI. Ex controuersia inter ipsum & Massilienses ostenditur S. Augustinam statuisse electionem post prævisa merita.

VII. Quid secundum S. Augustinum opera bona prædestinari.

Qua ex S. Augustino opponuntur soluentur infra.

Deinde libro 83. Questionum, quæst. 68. voluntatem Dei miserentis post primam vocationem (ut se explicat in Retractionibus) & obdurantis, ait non esse iniustam: *Venit enim, inquit, de occultissimis meritis.* Cum ergo eodem modo loquatur de voluntate miserendi, & obdurandi, & hæc sit post opera mala prævisa, illa juxta S. Augustinum erit post prævisa bona. Ad quam rem clariùs paulò post loquitur: *Ad misericordiam, inquit, pertinet vocatio, ad iudicium beatitudo eorum, qui venerunt vocati, & supplicium eorum, qui venire noluerunt.* En eodem modo loquitur S. Doctor de gloria & de damnatione, & utramque esse asserit ex prævisis operibus; nec aliam voluntatem, quam hanc, vel unius assignat vel alterius.

In aliis etiam libris, quos multò post hos ad Simplicianum scripsit, idem testatur: de bono enim perseverantia, cap. 17. in hoc solum differre se ait à Massiliensibus, quòd illi fidem & perseverantiam in eâ dicebant esse ex viribus naturæ, non ex prædestinatione, reliqua verò omnia bona opera agnoscebant esse dona Dei, & prædestinata. At verò S. Augustinus contendeat, etiam fidem, sicut & cætera omnia prædestinari, seu ex dono Dei conferri, ut ibidem asserit: constat autem Massilienses, non eo sensu voluisse prædestinari alia bona opera, ut data sint ex intentione efficaciæ gloriæ, imò hoc expressè negabant; ergo idem etiam negabat S. Augustinus, cum in illo uno, quod diximus, ab iis se dissentire asserat.

Ulterius etiam ibidem addit S. Doctor, nil aliud esse fidem & reliqua bona opera prædestinari, quam ex dono Dei conferri, esseque ab eo præparata ab æterno, & præcæta: *Si dantur, inquit, & ea se daturum præseruit, præcæto prædestinavit.* Cum ergo hoc totum sine intentione illâ efficaciæ antecedente salvari possit, non est cur eam quis requirat ad Prædestinationem à S. Augustino positam, sed sufficit voluntas gloriæ consequens, seu post opera prævisa: nec unquam duplex decretum efficacis circa eandem rem agnovit S. Augustinus. Quæ pro electione ante prævisa merita ex S. Augustino afferunt contrariæ sententiæ Auctores, solventur postea, Sectione septimâ.

SECTIO SEXTA.

Objectiones contra Prædestinationem post prævisa merita factam.

I. Dicitur Apostolus de Iacob & Esau non probat electionem ante prævisa merita.

OBIICIUNTUR primò varia Scripturæ loca, & præ cæteris urgetur celebris ille locus de Jacob & Esau ad Rom. 9. v. 10. ubi dicit Apostolus, *Priusquam quidquam aut boni egissent aut mali, ut secundam electionem propositum Dei maneret, non ex operibus sed ex vocante dictum est, maior seruiet minori: sicut scriptum est, Iacob dilexi, Esau autem odio habui.* Respondetur, hoc dictum Apostoli, ut notat P. Herice hic, d. 23. cap. 4. num. 44. & Interpretes, juxta literalem sensum intelligi de temporalibus beneficiis, ad quæ Deus, merè ex suo beneplacito, noluit eligere Esau, sed Jacob, in quò, & ejus semine promissiones de terra Chanaan implerentur; cum tamen montes Idumææ concesserit Esau. Unde Malachiæ 1. v. 3. dicitur:

Dilexi Iacob, Esau autem odio habui, & posui montes ejus in solitudinem, & hereditatem ejus in dracones deserti. Quod latè prosequitur Vasquez hic, Disp. 95. cap. 5. num. 45.

Quod si Apostolum, de bonis spiritualibus quis loqui velit, sermo est (ut asserit S. Augustinus lib. 16. de Civit. cap. 35. atque fuisse communem sui temporis sententiam) non de prædestinatis & reprobis, sed de Gentibus & Judæis; nec mirari debere Judæos, Gentes in donis ac beneficiis Dei, & vocatione ad gratiam sibi esse prælatas, aut promissiones posteris Abraham factas, propterea reddi irritas, cum hæc, non filiis Abraham carnalibus, sed spiritualibus sint factæ: Unde & Isaac, inquit, prælatus est Ismaeli, & Jacob Esau, licet ambo æquè fuerint filii Abraham secundum carnem. Eodem ergo modo, inquit Apostolus, dat Deus Gentibus vocationem, & auxilia efficacia ad obtinendam gratiam, Judæos cum inefficacibus relinquentes, & incongruis.

Tandem, si quis intelligi Apostolum existimet de electione ad gloriam; propterea dicitur Deus gratis in radice elegisse Jacob, non Esau (si tamen non sit salvatus) quia in iis Jacob ponere voluit circumstantiis, in quibus prævidebat fore, ut in bene operando perseveraret, & vitam æternam consequeretur: Esau econtrà in talibus circumstantiis est constitutus, in quibus contrarium videbat eventurum, eique dare voluit auxilia tantummodo sufficientia; hoc autem dici aliquo modo potest eum odisse, id est minùs amasse; quo sensu jubemur amicos, parentes, & nosipfos odisse, id est minùs diligere, quam diligamus Deum.

Objicitur secundo illud Lucæ cap. 12. vers. 32. *Nolite timere pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum.* Volunt nonnulli complacentiam hanc de quâ loquitur Christus, esse voluntatem efficacem dandi gloriam. Alii tamen, & est communior Interpretum opinio, aiunt voluntatem illam quæ hic dicitur Pater æternus velle iis gloriam, esse solum conditionatam, si nimirum perseveraverint: cujus indicium est, tum quia non solos electos hic allocutus est Christus (cum & Judas tunc præsens fuerit) sed vel omnes Apostolos, & Discipulos, ut vult Theophilactus, vel etiam totam Ecclesiam, ut Euthymius, & alii: tum quia aliæ ejusmodi promissiones iis factæ, erant conditionatæ, ut *Qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo.* Idem etiam erat de promissionibus circa bona temporalia, & ea quæ ad vitæ sustentationem sunt necessaria, ut circa victum, vestitum, &c. exemplo liliorum. Videatur Maldonatus, qui rem hanc optimè declarat.

Objicitur tertio illud Actorum 13. v. 48. *Crederunt quodquot erant præordinati ad vitam æternam.* Unde ex hoc loco S. Augustinus de Prædestinatione Sanctorum, cap. 20. inferre videtur electionem ad gloriam fieri ante prævisa merita. Tres loci hujus expositiones ex variis Auctoribus refert P. Herice hic, Disp. 23. cap. 4. num. 29. Illa inter cæteras videtur præferenda, quòd dum hic præordinati dicuntur ad vitam, vita intelligatur radicaliter, id est via ad vitam æternam, Fides scilicet in verâ Ecclesiâ, ita ut præordinati ad vitam, seu gloriam, dicantur mediâtè, seu quòd in semitâ, quæ ad illam ducit, constituantur. Ita hunc locum interpretantur Salmeron, Stapletonius, Erice, & alii.

Hoc

Locus hic de reprobis non est intelligendus.

II. Aliis locis citatis Iacob & Esau post, de Gentibus, & Judæis.

Sermo est de filiis Abraham spiritualibus, non carnalibus.

III. Tertia est pars hujus locutionis & Esau.

Quæ solum odisse videtur.

IV. Quæ voluntatem intelligit si nolite timere pusillus grex, &c.

Voluntas illa dandi regnum tantum est conditionatam.

V. Explicatur locus iste: Crederunt quodquot erant præordinati ad vitam æternam.

SECTIO SEPTIMA.

Solvuntur quedam circa mentem
S. Augustini de electione ad gloriam:
Vbi quid sit eligi secundum pro-
positum divinæ voluntatis.

VI. Hoc tamen testimonium nonnulli ita intelli-
gunt, ut velint hæc verba significare credidisse
eos, qui ab æterno præordinati erant ad gloriam,
ob merita nihilominus prius ratione prævisa.
Hæc tamen explicatio multis non ita videtur pro-
babilis: & merito; nam ut rectè Herice citatus,
non videtur Spiritus Sanctus voluisse revelare eos
omnes salvandos, qui tunc Divo Paulo prædicanti
credebant. Multò ergo minùs intelligi debet
illos omnes præordinatos ad gloriam fuisse ante
prævisa merita, & eorum prædestinationem hinc
fuisse revelatam. Sanctus verò Augustinus aliud
nihil vult, quam ordinationem ad vitam à Deo
esse, non à nobis sine gratiâ Dei, ut nonnulli ex
hareticis affirmabant.

Explicatio
dicitur eufu-
dam S. Au-
gustini.

VII. Objicitur quartò illud ad Ephesios c. i. vers. 4.
Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut esse-
mus sancti & immaculati in conspectu eius; quæ
postrema verba indicare videntur Apostolum loqui
de electione ad gloriam. Resp. cum P. Cornelio
in hunc locum, P. Lessio in Disp. hac de re, n. 38,
& probabile putat P. Herice Disp. illâ 23. c. 4. n. 42.
respondetur, inquam, sermonem hic esse de elec-
tione ad gloriam, non completâ, sed incom-
pletâ tantùm & inchoatâ, ad fidem nempe & gra-
tiam, sicque inchoatè ad gloriam, si nimirum in
susceptâ fide & gratiâ ad finem usque vitæ per-
severent.

VIII. Hæc ergo & similes Scripturæ locutiones solum
probant Prædestinationem omnino completam
& integram non esse ex meritis, sed simpliciter
ante omnia merita, cum Prædestinatio omnino
completa includat totam seriem Prædestinationis,
sicque electionem, non ad gloriam tantùm, sed
etiam ad gratiam; Prædestinationem autem ut est
ad gratiam nulla possunt merita præcedere, cum
omne meritum gratiam supponat, sicque abiret-
ur in infinitum, vel principium meriti caderet
sub merito.

IX. Objicitur quintò dictum illud Apostoli ad
Romanos 8. v. 28. Quos præscivit, & prædestinavit
conformes fieri imaginis Filii sui. Respondetur sen-
sum esse, quos Deus præscivit per gratiam ipsis
collatam rectè vitam instituturos, hos ad gloriam
tanquam meritorem præmium destinavit. Ad
quam rem S. Ambrosius lib. 5. de Fide, cap. 3.
sic scribit: *Apostolus ait, quos præscivit prædestinavit,
quia non ante prædestinavit, quam præsciret, sed quo-
rum merita præscivit, eorum præmia prædestinavit.*

Quid intel-
ligat S. Pau-
lus per illud
ad Rom. 8.
Quos præ-
scivit & præ-
destinavit,
&c.

X. Tandem ad verba sequentia, Quos autem præ-
destinavit, hos & vocavit: & quos vocavit, hos &
iustificavit: quos autem iustificavit, hos & glorificavit:
horum, inquam verborum sensus est, quos Deus
ab æterno prædestinavit, iustificavit in tempore:
unde ex hoc dicto non habetur electionem ad
gloriam naturâ præcedere justificationem & me-
rita, sed tempore solummodo & duratione.

XI. Hoc etiam modo intelligenda sunt verba illa
Matth. 24. v. 22. Propter electos breviabuntur dies illi:
Deus nempe prius naturâ electione eorum ad
gloriam, hanc dierum seu temporis abbreviatio-
nem, velut medium decrevit ad eorum salutem.
Propter eos itaque, quos elegit ab æterno, bre-
viabit dies in tempore, & eo modo rem execu-
tionis nunc mandabit, quo tunc decrevit. Tem-
poris proinde abbreviatio, naturâ prior est, tem-
pore posterior electione ad gloriam.

Propter ele-
ctos brevi-
abuntur dies
illi: quo mo-
do intelli-
gentium.

OBJICITUR sextò S. Augustinus, cuius
ut in aliis omnibus, ita in hac peculiari
controverfiâ de Prædestinatione, maxima semper
fuit auctoritas. Non ergo dubium videtur, in-
quint, quin S. Augustinus hujus controverfiæ
in libris de Prædestinatione Sanctorum, & de
bono perseverantiæ, fecerit mentionem, in quibus
tamen nihil est quod nostræ faveat sententiæ, mul-
taquæ adversentur. Respondetur controverfiam,
quam tunc præ manibus habebat S. Augustinus,
fuisse vel cum Pelagianis, Dei gratiam secundum
naturalia nostra merita dari afferentibus, vel cum
Massiliensibus, seu Semipelagianis, qui doctri-
nam Pelagii mitigantes, inchoationem saltem
quandam à nobis per naturales vires procedere
dicabant, & intuitu illius, tanquam meriti,
Deum fidem dare, gratiamque & reliqua dona
supernaturalia infundere afferebant. Contrâ hos
itaque contendit S. Augustinus, nos ne incipere
quidem sine Deo posse, sed gratiam Dei nobis-
cum illam etiam inchoationem efficere. Nil ergo
mirum si nihil ibi hac de re dixerit. Quæ hæc
prosequitur Vasquez hic, Disp. 89. cap. octavo.
Respondetur secundò S. Augustinum quæstionem
hanc in illis libris obiter tetigisse, ut supra, Sect. 5.
num. 6. & 7. ostendi; sed cum non esset illa, de
qua tunc agebatur controverfiâ, rem hanc capite
quarto de Prædestinatione Sanctorum ad librum
remittit, quem scripserat ad Simplicianum, ubi
mentem suam de hoc puncto apertè declarat, ut
vidimus Sect. 5. num. 3.

I. Quid in hac
controverfiâ
de electione
ad gloriam,
ante, vel post
prævisa me-
rita senserit
S. Augusti-
nus.

Quæ S. Au-
gustini cum
Semipela-
giani fuerit
controver-
fiâ.

Quæstionem
de electione
remittit S.
Aug. ad li-
brum quem
scripsit ad
Simplicia-
num.

Urgent, S. Augustinum frequenter in hoc di-
stinguere prædestinatos à reprobis, quòd illi ele-
cti sint secundum propositum voluntatis divinæ,
non hi, idque electione perseverantiam antece-
dente, tanquam illius causâ. Unde de reprobis
ait, Si fuissent ex nobis, mansissent utique nobil-
cum. Confirmatur primò, libro enim de corre-
ptione & gratiâ, cap. 7. discretionem quandam
ex mala perdicionis dari asserit; quæ, inquit, est
causa cur his detur auditio Evangelii, fides, per-
nitentia si postea peccent, & perseverantia, hoc
autem aliud nihil est, quam voluntas eligens eos
ad gloriam, idque ante opera, cum sit causa ope-
rum: ergo. Confirmatur secundò: nihil siqui-
dem apud S. Augustinum frequentius, quam nos
eligi gratis; ergo non post prævisa merita, sed in-
dependentè ab illis. Hæc sunt præcipua, quæ ex
S. Augustino afferri solent, & quibus solutis,
haud difficilis erit ad alia responsio.

II. Tres præci-
pua difficul-
tates ex S.
Augustino
desumptæ
circa electio-
nem ad glo-
riam ante
prævisa me-
rita.

Ut ab hoc ultimo incipiam: ab omnibus perin-
de in doctrinâ S. Augustini est solvendum: nec
enim solum dicit eligi nos gratis; sed gloriam dari
gratis: ubi apertè loquitur de voluntate executivâ.
Ideo ergo gloriam ait dari gratis, quia datur ob
merita, quæ dantur gratis. Hanc doctrinam
pulchrè nobis tradit Sanctus hic Doctor, tum
alibi, tum Epist. 105. ad Sixtum: *Ipsa vita æterna,*
inquit, *quæ utique in fine sine fine habebitur, & ideo*
*meritis præcedentibus redditur, tamen quia eadem me-
rita, quibus redditur, non à nobis parata sunt, per*
nostram

III. Quo sensu
dicat S. Aug.
nos eligi ad
gloriam gratis.